

De economische interesse van Marieke Blom, internationaal hoofdeconoom bij ING, is diepgeworteld en ze voelt een morele plicht iets aan ongelijkheid te doen. Vriendinnen spoort ze aan stevig te onderhandelen en menigeen stelt ze onbeschaamd directe vragen over zijn financiële situatie. Een ernstige ziekte veranderde haar kijk op het leven. 'Ik ben zachter geworden jegens mensen die niet van nature alles voor elkaar krijgen.'

Door Map Oberndorff • Fotografie: Roger Neve

‘Voor mensen in mijn omgeving legde ik de lat vaak hoog’

Weet je wat zo grappig is aan die hele vrouwenzaak?’ zegt

Marieke Blom (48) een kwartier nadat het interview is begonnen met lichte ergernis in haar stem. ‘Dat mensen steeds aan mij vragen: “Waarom werken andere vrouwen niet fulltime en verschijnen ze zo weinig in de media? Dat ik dat wel doe, maakt mij nog geen expert op dit gebied. Als ik voor een zaal vol mannen sta, krijg ik ook weleens de vraag waarom andere vrouwen dat soort optredens niet doen. Dan denk ik: jullie kunnen die vraag over jullie eigen vrouwen beantwoorden. Voor mij voelt het vanzelfsprekend om ergens te staan en mijn mening te geven als ik er verstand van heb.’

Al jaren verschijnt de hoofdeconoom van ING regelmatig bij lezingen, in talkshows en in geschreven media om de economische ontwikkelingen te duiden. In heldere bewoordingen weet ze de meest complexe materie aan een groot publiek toegankelijk over te brengen. Tijdens de coronacrisis ontving ze nog de Vrouw in de Media Award, die jaarlijks wordt uitgereikt aan de vrouwelijke expert die zich het best heeft geprofileerd in de media. Maar over wie ze is en wat haar drijft, is in het media-archief opvallend weinig terug te vinden.

Het is niet zo dat ze eerdere verzoeken tot persoonlijke interviews heeft afgeslagen, zegt Blom aan de keukentafel van haar nieuwbouwwoning op een van de Amsterdamse Oostelijke Eilanden. ‘Maar ik zoek die publiciteit ook niet zelf op.’ Ook over haar positie als topvrouw laat ze zich liever niet te veel uit. ‘Ik begrijp die vragen goed,

maar ze geven wel het signaal af van: goh, Marieke, jij wijkt af.’

In haar werk is ze zeker onderscheidend. Al bijna tien jaar vervult Blom de functie van hoofdeconoom bij ING. Afgelopen zomer werd ze nog gepromoveerd tot internationaal hoofdeconoom. Daarmee heeft ze de leiding gekregen over een team van ruim zestig onderzoekers en analisten verspreid over de hele wereld. Collega’s en vrienden beschrijven haar als iemand die stevig in haar schoenen staat en de lat hoog legt, niet alleen voor zichzelf, maar ook voor anderen. Ook noemen ze Blom maatschappelijk betrokken en inhoudelijk zeer gedreven. ‘Als studenten waren we een beetje nerderig’, zegt studiegenoot en vriendin Ria Roerink, die nu bij DNB werkt. ‘Dan gingen we na een college ontwikkelingseconomie samen nog eens uitgebreid de stof bespreken.’ Ze vertelt dat Blom bij alles graag de lead neemt. ‘Of het nou gaat om een uitje met vriendinnen of iets van haar werk. Vroeger zat ze al in het bestuur van de studentenvereniging.’ Ze is ‘ontwapenend in haar enthousiasme’, vindt ING-collega Jeroen van den Broek. ‘Met haar enorme kennis van zaken en eloquentie is ze een boegbeeld voor de bank.’

Afgelopen maand bleek uit onderzoek van het CBS dat van negen van de tien koppels met kinderen de vrouw nog steeds minder werkt. Wat dat betreft wijkt u ook af.

‘Sterker, ik werk nu fulltime en Nils helemaal niet. Daar voelen wij ons prima bij. Onze jongste dochter is negen jaar en moet nog naar sport en andere activiteiten worden gebracht. De korte schooldagen en de manier waarop in Nederland kinderopvang en vrijetijdsvereni-

‘Ik werk nu fulltime en mijn vriend werkt helemaal niet’

Marieke Blom vindt het soms lastig om aangesproken te worden als spreekbuis van de vrouwenzaak.

gingen zijn ingericht, houden dat anderhalfverdienmodel in stand. Ouders moeten kinderen overdag overal heen en weer brengen. Wij hebben trouwens ook jaren allebei evenveel gewerkt. Toen was het nog veel drukker.'

Volgens uw vriendin Geke van Velzen bent u van de 'vrouwen-vooruitclub'. U adviseert vriendinnen bij salarisonderhandelingen, zodat ze daarbij niet onderdoen voor de mannen. Voor u is dat een erekwestie, zei ze. Lachend: 'Ja, ik jut mijn vriendinnen op om hard te onderhandelen, want ik weet dat vrouwen dat van nature niet doen. Vaak zijn ze de tweede verdiener en vinden ze hun inkomen minder belangrijk. Ook is salaris voor mannen meer een statusding. Ik weet hoe groot de scheefgroei nog steeds is. Daarom roep ik tegen vrouwen: "Kom op, laat je niet afschepen!"'

Beschouwt u uzelf als een rolmodel? 'Nou, in dat soort termen heb ik nooit over mezelf gedacht. Heel lang dacht ik: hou toch eens op over dat glazen plafond. Wat een flauwekul allemaal, als vrouw kun je gewoon meedoen. Maar nu ik ouder ben, zie ik dat ik zelf allerlei prikkels heb genegeerd.'

Wat voor prikkels bedoelt u? 'Opmerkingen, feedback. Niet alleen van moeders op het schoolplein, maar overal. In Nederland wordt het toch nog grotendeels als vanzelfsprekend gezien dat de vrouw de verzorgende taken op zich neemt. Dat zit diep in de cultuur. Al op jonge leeftijd krijgen jongens positieve feedback als ze de sterkste zijn en meisjes als ze sociaal en zorgzaam zijn. Ik ben daar nooit zo gevoelig voor

CV MARIEKE BLOM

Geboren:
30 juli 1974
in Alkmaar

Opleiding:
1986-1992
Vwo aan het Han
Fortmanncollege,
Heerhugowaard
1992-1993
Propedeuse
psychologie aan
de Universiteit
van Amsterdam
1993-1999
Algemene en Mone-
taire Economie
aan de UvA

Loopbaan:
1999-2002
Analist en trainee
bij ABN Amro
2002-2007
Politiek adviseur
bij PvdA (deelraad
Amsterdam Centrum
en Tweede Kamer)
2007-2013
Adviseur Geld en
Economie bij De Argu-
mentenfabriek
2014-2022
Hoofdeconoom
ING Nederland
2022-heden
Internationaal
hoofdeconoom ING

*Blom woont samen
met haar man,
Nils Donker, en
twee dochters in
Amsterdam.*

geweest. Een poosje terug hoorde ik dat een oud-klasgenoot van de middelbare school over mij had gezegd: "Marieke was er altijd al eentje om rekening mee te houden." Met mijn vriendinnen sprak ik vooral over hoe we eruitzagen en wie we wel en niet leuk vonden, maar met hem wedijverde ik om het hoogste economiecijfer. Door zijn opmerking realiseerde ik me dat mannen elkaar onbewust stimuleren doordat ze voortdurend bezig zijn met wie het verst komt.'

Probeert u als leidinggevende vrouwen ook te stimuleren daarin?

'Jazeker. En ik stimuleer mannen langer ouderschapsverlof te nemen als ze een kindje hebben gekregen. De meeste vinden dat leuk. Toen mijn zwangerschapsverlof eindigde, is Nils destijds ook een poos thuisgebleven. Voor een jonge moeder is het lastig de zorg voor je baby uit handen te geven. Ik wilde niet het gevoel hebben dat ons kind naar de crèche ging omdat ik ging werken, maar omdat wij gingen werken.' Ze denkt even na. Dan: 'Kortgeleden heb ik nog afscheid genomen van een vrouwelijke medewerker, omdat ze haar werk en de zorg voor haar kind toch niet wilde combineren. Dat vond ik heel erg.'

Hebt u geprobeerd haar binnen te houden? 'Ja, absoluut! Behalve een goede moeder is ze ook een heel goede econoom. Ik ben bang dat ze nu maar een van haar talenten gaat benutten. Maar haar besluit stond vast.'

De meeste stimulans kreeg Blom van haar vader. Als ze uit school kwam, vroeg hij haar steevast: 'Wat voor cijfers heb je gehaald?' Zelf

'Heel lang dacht ik: hou toch eens op over dat glazen plafond. Wat een flauwekul allemaal'

was hij opgegroeid in armoede en had hij niet de kans gekregen te studeren. Al op jonge leeftijd moest hij meewerken in de groentezaak van zijn vader. 'Dat ik hoge cijfers haalde, was voor hem daarom heel belangrijk.' Samen met haar moeder bouwde hij de groentezaak uit tot een bloeiend bedrijf. Ze kochten een voormalige koolboerderij in het West-Friese dorpje Waarland, waar Blom met haar jongere zus opgroeide. Het was een boerendorp met weinig inwoners van buiten, zegt ze. 'Iedereen kende elkaar en sprak dialect. Behalve wij. "Wat praat jij kak", zeiden andere kinderen wel eens.' Achteraf paste het dorp niet bij haar, denkt ze. 'Wij bleven toch buitenstaanders in die dorps, gesloten cultuur. Ik was graag ook mensen met andere wereldbeelden tegengekomen.'

Na de middelbare school begon ze aan een studie psychologie in Amsterdam. 'Ik was heel nieuwsgierig naar menselijke drijfveren. Waarom doen we de dingen die we doen? Ik dacht dat ik na die studie dwars door iedereen heen kon kijken. Maar al snel ontdekte ik dat een wetenschappelijke methode helemaal niet geschikt is om mensen te ontrafelen. De wetenschap zoekt naar patronen en daar zijn de menselijke geest en drijfveren juist niet goed in te vatten.' Na haar propedeuse besloot ze de overstap te maken naar economie. 'Boekhoudkunde ging me op de middelbare school goed af. Dan kan ik lekker accountant worden, dacht ik.' Maar de vakken in algemene economie grepen haar uiteindelijk meer. 'De complexiteit ervan, hoe alles met alles samenhangt, ik vond het fascinerend.'

Iedereen die ik sprak, zei dat u een diepewortelde interesse voor economie heeft. Uw vriendin Geke van Velzen vertelde dat die weleens leidt tot onbeschaamd directe vragen. Toen u haar jaren geleden

bezocht tijdens haar verblijf in Amerika, vroeg u meteen na aankomst wat haar huis had gekost.

Lachend: 'Dat klopt! Het ging mij niet per se om haar huis, maar om de Amerikaanse huizenmarkt. Ik zag een riant huis en wilde weten of het ook heel duur was. Als ik naar de kapper ga, vraag ik ook hoe druk ze het heeft, hoe hoog haar energierekening is en of ze wel pensioen heeft geregeld. Heerlijk vind ik die gesprekken.'

Wat vindt u daar heerlijk aan?

'Ik probeer te begrijpen hoe de wereld in elkaar zit. Niet alleen in cijfers, maar ook in de persoonlijke verhalen erachter. Waar vallen mensen en economie samen? Wat zijn financiële prikkels en welke persoonlijke afwegingen spelen een rol? Vaak zijn onze keuzes helemaal niet zo rationeel.'

Na haar studie trad Blom in dienst bij ABN Amro, als analist. Maar na een paar jaar wilde ze liever een rol met meer maatschappelijke

betekenis. Ze ging aan de slag bij de PvdA, eerst als politiek adviseur bij het Amsterdamse stadsdeel Centrum en later als fractiemedewerker voor de Kamerleden Frank Heemskerk en Wouter Bos. Na vijf jaar wilde ze toch zelf meer invloed uitoefenen en stapte ze over naar het adviesbureau De Argumentenfabriek, waarvoor ze financiële instellingen bij strategische vraagstukken begeleidde.

Volgens oprichter Kees Kraaijeveld bent u een sociaaldemocraat in hart en nieren. Alles wat u doet, zou in het teken staan van een betere, rechtvaardigere en socialere samenleving.

'Dat label zou ik niet zo snel op mezelf plakken. En het is overdreven om te zeggen dat alles in dat teken staat. Maar ik heb wel sterke gevoelens bij hoe oneerlijk de wereld van nature is. Sommige mensen hebben alle mazzel, andere alle pech. Ik voel het als een morele plicht iets aan die ongelijkheid te doen.'

Lekker accountant worden, dacht Blom op school, maar algemene economie greep haar toch meer.

'We bleven toch buitenstaanders in die dorps, gesloten cultuur'

Bloms vader stimuleerde haar goed haar best te doen op school: hij was zelf in armoede opgegroeid.

Waar komt dat plichtsbesef vandaan? 'In mijn geboortedorp heb ik gezien hoeveel invloed de omgeving waarin je opgroeit heeft op wie je bent en waar je terecht komt. Ik voelde me daar niet gestimuleerd, maar had gelukkig wel een vader die dat deed. Ik was de enige uit mijn klas die naar het vwo ging. Dat kwam echt niet alleen door aangeboren talent. Er waren natuurlijk ook andere intelligente kinderen, maar die kregen van thuis andere normen mee. Zij werden minder gepusht om de maatschappelijke ladder te beklimmen.'

Zowel Kraaijeveld als uw vriendin en studiegenoot Ria Roerink zei dat ze u nog ziet opklimmen tot minister van Financiën of Economische Zaken. Zou u dat willen?

'Daar heb ik veel en lang over nagedacht, ook omdat ik jaren voor de politiek heb gewerkt. Maar op dit moment vind ik een politieke functie heel onaantrekkelijk. Je krijgt zoveel narigheid over je heen. Kijk maar naar het aantal politici dat beveiligd moet worden. We mogen blij zijn dat er überhaupt capabele mensen zijn die die arena in willen stappen.'

Bent u weleens gevraagd? 'Ja, maar ik zeg niet over welke positie dat ging. Dat vind ik niet chic tegenover degene die na mij is gevraagd. Ik heb nee gezegd, al was dat met pijn in mijn hart. Een vriendin zei tegen me: "Denk eens na over hoe je het verschil kunt maken zonder dat je in de politiek zit." Dat vind ik fijn aan mijn werk nu.'

Als hoofdeconoom zit u niet aan de knoppen, maar houdt u zich vooral bezig met het onderzoeken en duiden van economische ontwikkelingen. Is dat soms niet frustrerend?

'Ik denk dat wij met onze nuchtere analyses het debat ook iets kunnen verleggen. Zo hebben we onderzoek gedaan naar de gevolgen van de harde bezuinigingen na de

financiële crisis uit 2010. Daaruit bleek dat het enorme snoeibeeld honderdduizenden banen heeft gekost, vooral van mensen met een lage opleiding. Doordat het kabinet op de rem bleef staan, nam de werkgelegenheid in de jaren daarna ook nauwelijks toe. Doordat we het zo concreet hadden opgeschreven, gebeurde er iets in de hoofden van de politici. Ik ben ervan overtuigd dat we – door de nadelen van die ingrepen zo duidelijk te beschrijven – invloed hebben gehad op de wijze waarop het kabinet de coronacrisis heeft aangepakt. Door de ruime overheidssteun zijn we daar veel beter doorheen gekomen.'

Wat vindt u van de aanpak van de energiecrisis nu? 'Daarin is het kabinet juist wat doorgeslagen met financiële steun. Vooral die maatregelen voor de opgelopen energieprijzen van afgelopen jaar waren economisch niet uit te leggen. Ze kwamen voor een groot deel terecht bij mensen met hoge inkomens. Zij geven meer uit aan benzine en verbruiken meer energie, dus het verlagen van accijnzen en energiebelasting was vooral een cadeau aan hen. Daar had ik wel moeite mee.'

Wat moet er volgens u gebeuren om die crisis te beteugelen? 'Ik zou het prijsplafond van energie versneld afbouwen, ook al willen velen dat niet horen. Het verschil tussen de corona- en de energiecrisis is dat die laatste minder diep maar wel blijvend is. Als je daar veel geld voor uittrekt, leg je opnieuw hogere lasten bij de toekomstige generaties. En veel geld komt terecht bij mensen die het eigenlijk niet nodig hebben. Bovendien houdt je het systeem

Door haar ziekte zag Blom in dat haar energieniveau helemaal niet vanzelfsprekend is.

ermee in stand. Uit onderzoek van De Nederlandsche Bank bleek dat huishoudens afgelopen jaar veel energie bespaarden door vooral de kachel laag te zetten. Jij en ik hebben prijsprikkels nodig om acties te ondernemen die nodig zijn, maar waar we nu geen zin in hebben. We moeten op hoog tempo alles eraan doen om minder fossiele energie te gaan gebruiken. Dus als een bezetene isoleren en zonnepanelen leggen voor de volgende winter.'

Hebt u de weg naar de politiek definitief afgesloten? 'Dat weet ik oprecht niet. Wat mijn plek nu uniek maakt, is dat ik niet afhankelijk ben van de waan van de dag en eigenbelang. Zo hebben we met economen van andere banken ook een groot renovatieplan geschreven om de woningmarkt toegankelijker voor iedereen te maken. Er zitten pijnlijke voorstellen in, zoals

hogere belasting op woningbezit, maar per saldo wordt de grote meerderheid van de bevolking er beter van. Het is nu niet het politieke moment, maar ik denk dat ook dit rapport zal bijdragen aan een bredere consensus over wat nodig is om de woningmarkt uit het slop te krijgen.'

'Om op je vraag terug te komen: ik zal niet zeggen dat ik de overstap naar de politiek nooit zal maken, maar ik richt mijn leven daar ook zeker niet op in.'

Kijk niet te ver vooruit. Het was een harde levensles die ze jaren geleden kreeg. Kort na de geboorte van haar oudste kind ontdekte Blom een knobbeltje in haar borst. Na een bezoekje aan de huisarts werd ze voor de zekerheid doorgestuurd. Het bleek borstkanker te zijn, met een 'niet al te beste' prognose. Slechts 60 procent van de vrouwen met haar diagnose overleefde,

kreeg ze te horen. Haar wereld stortte in. 'Ik was vreselijk bang om dood te gaan. Maar ik was ook bang om een schim van mezelf te worden. Dat had ik bij iemand in mijn omgeving met kanker zien gebeuren. Ik weet nog dat ik huilend aan de arts vroeg of ik wel weer de oude zou worden. Ze stelde me gerust. Ook was ik heel bang om geen kinderen meer te kunnen krijgen.' De behandelingen waren heftig, zegt ze. Ze voelde zich ontzettend beroerd, zowel fysiek als mentaal. Een halfjaar heeft ze niet gewerkt. 'Ik was nog maar net moeder en wilde alleen maar bij mijn kindje zijn. Straks ben ik dood, dacht ik. En dan zie ik haar niet opgroeien.' Na de laatste behandeling was ze al gauw weer fulltime aan het werk. 'Ik wilde zo snel mogelijk weer normaal functioneren. Achteraf had ik mezelf wat meer tijd moeten geven.' Uiteindelijk knapte ze helemaal op. Een paar jaar later werd haar tweede dochter geboren.

Bent u door uw ziekte veranderd?

'Ik denk dat ik iets zachter ben geworden en begripvoller tegenover mensen die niet van nature alles voor elkaar krijgen. Vooral voor mensen in mijn eigen omgeving legde ik de lat vaak hoog. Over een goede vriendin die naar mijn mening weinig ondernam kon ik weleens denken: kom op nou, doe wat. Door mijn ziekte voelde ik dat die volle werkweken van mij en dan nog eens drie sociale afspraken in de weekenden helemaal niet zo vanzelfsprekend waren.'

'Ook vind ik het sinds die periode nóg belangrijker dat ik leuk en interessant werk heb. Als ik zou merken dat ik er al een tijdje geen voldoening meer uit haal, zou ik dit niet nog een jaar blijven doen. Ik heb weleens mensen horen zeggen dat ze drie jaar lang een rotklus gaan doen om maar op een bepaalde plek te kunnen komen. Dat vind ik onbegrijpelijk. Weet jij veel wat er in die drie jaar gebeurt. Dit is de tijd die je hebt.' □

'Ik was net moeder en wilde alleen maar bij mijn kindje zijn. Straks ben ik dood, dacht ik'